

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2018/334,

1. märts 2018,

meetmete kohta, millega tulemuslikult võidelda ebaseadusliku veebisisu vastu

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Internet ja internetis tegutsevad teenusepakkujad annavad liidus innovatsiooni, majanduskasvu ja töökohtade loomisse märkimisväärse panuse. Paljud neist teenusepakkujatest mängivad digitaalmajanduses olulist rolli: nad viivad omavahel kokku ettevõtted ja kodanikud ning lihtsustavad avalikku arutelu ja faktide, arvamuste ja ideede levitamist ja vastuvõttu. Siiski võivad kolmandad isikud teatavatel juhtudel nende teenuseid kuritarvitada, et panna veebis toime ebaseaduslikke tegusid, näiteks levitades terrorismi, laste seksuaalse kuritarvitamise, ebaseadusliku vihakõne või tarbijakaitseaduste rikkumisega seotud teavet, mis võib õõnestada nende kasutajate usaldust ja kahjustada nende ärimudeleid. Teatavatel juhtudel võivad asjaomased teenusepakkujad saada sellisest tegevusest koguni mingisugust kasu, näiteks selle tulemusena, kui ilma autoriõiguse omaja loata tehakse kättesaadavaks autoriõigusega kaitstud sisu.
- (2) Ebaseadusliku sisu olemasolul veebis on kasutajate, muude asjassepuutuvate kodanike ja ettevõtete ning ühiskonna jaoks laiemalt tõsised negatiivsed tagajärjed. Arvestades veebisisuteenuste pakkujate kesksel rollil ja nende osutatavate teenustega seotud tehnoloogilisi vahendeid ja võimalusi, on neil eriline ühiskondlik kohustus aidata võidelda ebaseadusliku veebisisu vastu, mida levitatakse nende teenuseid kasutades.
- (3) Kuna ebaseadusliku veebisisu kiire eemaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine on sageli esmavajalik, et piirata selle laiemat levikut ja kahju, tähendab selline kohustus muu hulgas, et asjaomastel teenusepakkujatel peaks olema võimalik teha kiireid otsuseid võimalike meetmete kohta, mida ebaseadusliku veebisisu suhtes võtta. Samuti tähendab see kohustus, et nad peaksid kehtestama mõjusad ja piisavad kaitsemeetmed, eelkõige eesmärgiga tagada, et nad tegutsevad hoolsalt ja proportsionaalselt ning et ettekatsematult ei eemaldataks sisu, mis ei ole ebaseaduslik.
- (4) Paljud veebiteenuste pakkujad on neid kohustusi tunnistanud ja nende alusel tegutsenud. Kollektiivsel tasandil on tehtud olulisi edusamme mitmesuguste vabatahtlike kokkulepete kaudu, nagu terroristliku veebisisu teemaline ELi internetifoorum, internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhend ja vastastikuse mõistmise memorandum võltsitud kaupade müügi kohta. Ent vaatamata võetud kohustustele ja tehtud edusammudele on ebaseaduslik veebisisu endiselt liidus tõsine probleem.
- (5) Tundes muret terve rea ELis toimunud terrorirünnakute pärast ja terroristliku propaganda leviku pärast internetis, sedastas Euroopa Ülemkogu oma 22.–23. juuni 2017. aasta kohtumisel, et ta „ootab ... sektorilt ... uute tehnoloogiate ja vahendite väljatöötamist, et parandada terroriaktide toimepanemist õhutava internetisisu automaatset tuvastamist ja kõrvaldamist. ...“ Euroopa Parlament kutsus oma 15. juuni 2017. aasta resolutsiooniga neid veebiplatvormide üles „tugevdama meetmeid ebaseadusliku ja kahjuliku infosisu tõkestamiseks“. Üleskutset ettevõtjatele olla oma kasutajate kaitsmisel terroristliku veebisisu eest veelgi proaktiivsem kordasid ka liikmesriikide ministrid ELi internetifoorumil. Oma 4. detsembri 2014. aasta järeldustes intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise kohta kutsus nõukogu komisjoni kaaluma olemasolevate vahendite kasutamist selleks, et teha kindlaks intellektuaalomandiõiguste rikkujad, ja samuti kaaluma vahendajate rolli abilistena intellektuaalomandi õiguste rikkumiste vastases võitluses.

- (6) 28. septembril 2017 võttis komisjon vastu teatise, milles esitati juhtnööre selle kohta, millised on veebiteenuse pakkujate ülesanded ebaseadusliku veebisisu puhul ⁽¹⁾. Nimetatud teatise selgitas komisjon, et seda, kas on vaja lisameetmeid, hindab ta muu hulgas vabatahtlike kokkulepete alusel tehtud edusamme jälgides. Käesolev soovitus ongi jätkuks nimetatud teatisele, kajastab seal esitatud ambitsioonikust ja jõustab seda, võttes nõuetekohaselt arvesse niisuguste vabatahtlike kokkulepete abil saavutatud olulisi edusamme ja liikudes nende põhjal edasi.
- (7) Käesolevas soovitus esitatakse, et vajalikul määral tuleks arvesse võtta eri liiki ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemise eripärasid ja selleks vajaminevaid konkreetseid vastusamme, sealhulgas vastavaotstarbelisi seadusandlikke meetmeid. Näiteks tunnistas komisjon vajadust selliste konkreetsete seadusandlike meetmete järele ja võttis 25. mail 2016 vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL ⁽²⁾ muutmise kohta. 14. septembril 2016 võttis komisjon vastu ka digitaalsel ühtsel turul kehtivate autoriõiguste direktiivi ettepaneku, ⁽³⁾ milles nähakse ette teatavate teenusepakkujate kohustus võtta koostöös õiguste omajatega meetmeid, et tagada õiguste omajatega nende teoste või muu materjali kasutamiseks sõlmitud lepingute toimimine või vältida nende teoste või muu õiguste omajate poolt teenusepakkujatega koostöös kindlaksmääratud materjali kättesaadavust teenusepakkuja teenuses. Käesolev soovitus selliseid seadusandlikke meetmeid ja ettepanekuid ei mõjuta.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/31/EÜ ⁽⁴⁾ sisaldab vastutusest vabastamise sätteid, mida võivad teatavatel tingimustel kasutada teatavad veebiteenuse pakkujad, sealhulgas veebimajutusteenuse pakkujad direktiivi artikli 14 tähenduses. Et olla vastutusest vabastatud, peavad veebimajutusteenuse pakkujad tegutsema kiirelt, et seadusevastane teave eemaldada või sellele juurdepääs tõkestada kohe, kui nad sellest tegelikult teada saavad, ja kahjunõuete puhul kohe, kui nad saavad teada faktidest või asjaoludest, mis näitavad ebaseadusliku tegevuse või teabe olemasolu. Selline teadasaamine võib toimuda muu hulgas neile esitatud teadete kaudu. Sellisena kujutab direktiiv 2000/31/EÜ endast alust, mille põhjal töötatakse välja ebaseadusliku teabe eemaldamise ja sellele juurdepääsu tõkestamise menetlused. Ühtlasi annab nimetatud direktiiv liikmesriikidele võimaluse nõuda, et asjaomased teenusepakkujad rakendaksid enda talletatava ebaseadusliku veebisisu suhtes hoolsuskohustust.
- (9) Kui liikmesriigid ebaseadusliku veebisisu suhtes meetmeid võtavad, peavad nad järgima direktiivis 2000/31/EÜ sätestatud päritoluriigi põhimõtet. Seetõttu ei tohi nad kooskõlastatud valdkonda kuuluvatel põhjustel, nagu on sätestatud kõnealuses direktiivis, piirata mõnes teises liikmesriigis asutatud teenusepakkujate vabadust osutada infoühiskonna teenuseid, kuigi teatavatel kõnealuses direktiivis sätestatud tingimustel on siin võimalik teha erandeid.
- (10) Lisaks sellele on mitmes muus liidu õigusaktis ette nähtud õiguslik raamistik teatavat liiki ebaseadusliku infosisu jaoks, mis on veebis kättesaadav ja mida seal levitatakse. Eelkõige nõutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2011/93/EL, ⁽⁵⁾ et liikmesriigid võtaksid meetmeid, et eemaldada veebilehed, mis sisaldavad või levitavad lastepornot, ning lubatakse neil blokeerida juurdepääs sellistele veebilehtedele, arvestades teatavaid kaitsemeetmeid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2017/541, ⁽⁶⁾ mis tuleb liikmesriikide õigusse üle võtta 8. septembriks 2018, sisaldab samasuguseid sätteid veebisisu kohta, mis kujutab endast avalikku üleskutset panna toime terroriakt. Direktiiviga (EL) 2017/541 kehtestatakse ka miinimumeeskirjad kriminaalkuritegude määratluse kohta terrorikuritegude, terroristlike rühmitustega seotud kuritegude ja terroristliku tegevusega seotud

⁽¹⁾ COM(2017) 555 final, 28. september 2017.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1). COM(2016) 287 final.

⁽³⁾ COM(2016) 593 final, 14. september 2016.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

kuritegude valdkonnas. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2004/48/EÜ⁽¹⁾ on pädevatel kohtuasutustel võimalik määrata tõkend vahendajate suhtes, kelle teenuseid kolmandad isikud kasutavad intellektuaalomandi õiguste rikkumiseks.

- (11) Eelkõige seda silmas pidades on mõned liikmesriigid lisaks teatavate veebiteenuste pakkujate võetud vabatahtlikele meetmetele kehtestanud pärast direktiivi 2000/31/EÜ vastuvõtmist reeglid nn teavitamise ja meetmete mehhanismide jaoks. Teised liikmesriigid kaaluvad selliste reeglite kehtestamist. Nende mehhanismidega püütakse üldiselt lihtsustada asjaomasele veebimajutusteenuse pakkujale sellisest veebisisust teatamist, mida teataja peab ebaseaduslikuks („teade“), mille peale see teenusepakkuja võib otsustada, kas ta on sellise hinnanguga nõus ja soovib seda veebisisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada („meede“). Selliste siseriiklike reeglite vahel on üha rohkem erinevusi. Selle tagajärjel võib asjaomaste teenusepakkujate suhtes kehtida terve rida õiguslikke nõudeid, mis on erinevad nii oma sisu kui ka ulatuse poolest.
- (12) Siseturu ning ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemise tulemuslikkuse huvides ja selleks, et kaitsta tasakaalustatud lähenemisviisi, mida direktiiviga 2000/31/EÜ püütakse tagada, on vaja sätestada teatavad üldpõhimõtted, millest liikmesriigid ja asjaomased teenusepakkujad peaksid selles küsimuses juhinduma.
- (13) Need põhimõtted tuleks sätestada ja neid tuleks kohaldada, austades täielikult liidu õiguskorra kohaselt kaitstud põhiõigusi, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tagatud õigusi. Ebaseadusliku veebisisu vastu tuleks võidelda nõuetekohaste ja jõuliste kaitsemeetmetega, millega kaitstakse kõikide asjaosaliste erinevaid kaalul olevaid põhiõigusi. Nende õiguste hulka kuulub olenevalt olukorrast väljendusvabadus, sealhulgas vabadus saada ja anda teavet, õigus eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele ning asjaomaste teenusekasutajate õigus tõhusale kohtulikule kaitsele. Samuti võivad nende hulka kuuluda veebimajutusteenuse pakkujate ettevõtlusvabadus, sealhulgas lepinguvabadus, aga ka lapse õigused ja õigused omandi, sealhulgas intellektuaalomandi kaitsele, inimväärikusele ja teatavate muude asjassepuutuvate isikute õigus mittediskrimineerimisele. Eelkõige tuleks veebimajutusteenuse pakkujate otsustes, mis käsitlevad nende talletatava veebisisu eemaldamist või sellele juurdepääsu tõkestamist, võtta nõuetekohaselt arvesse nende kasutajate põhiõigusi ja õigustatud huve ning keskset rolli, mis on sageli neil teenusepakkujatel seaduse kohaselt avaliku arutelu hõlbustamisel ning faktide, arvamuste ja ideede levitamisel ja vastuvõtmisel.
- (14) Vastavalt horisontaalsele lähenemisviisile, mis on aluseks direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 14 sätestatud vastutusest vabastamisele, tuleks käesolevat soovitus kohaldada igat liiki veebisisu suhtes, mis ei ole kooskõlas liidu või liikmesriikide õigusnormidega, olenemata nende õigusnormide täpsest reguleerimisest või laadist. Piisab sellest, kui võetakse arvesse nende liikmesriikide õigusnorme, mis on seotud asjaomase teenuseosutamisega, eelkõige nende liikmesriikide omi, mille territooriumil asub asjaomane veebimajutusteenuse pakkuja või mille territooriumil teenuseid osutatakse. Lisaks tuleks käesoleva soovitusel jõustamisel nõuetekohaselt arvesse võtta ebaseadusliku veebisisu tekitatava võimaliku kahju raskust ja laadi, mis võib olla tihedalt seotud meetme võtmise kiirusega, ning seda, mida võib veebimajutusteenuse pakkujatel mõistlikult eeldada, arvestades vajaduse korral tehnoloogiate arengut ja kasutusviisi. Samuti tuleks arvesse võtta asjakohaseid erinevusi, mis võivad esineda ebaseadusliku veebisisu eri liikide ja nende vastu võitlemiseks võetavate meetmete vahel.
- (15) Veebimajutusteenuse pakkujate roll on iseäranis oluline võitluses ebaseadusliku veebisisu vastu, sest nemad talletavad kasutajate esitatud teavet kasutajate soovil ja teevad selle teabe teistele kasutajatele kättesaadavaks, sageli suures ulatuses. Seetõttu on käesolev soovitus seotud peamiselt niisuguste teenusepakkujate tegevuse ja vastutusega. Siiski võib antud soovitusi rakendada vajaduse korral *mutatis mutandis* ka muude asjassepuutuvate veebiteenuse pakkujate suhtes. Kuna käesoleva soovitus eesmärk on leevendada liidu tarbijaid mõjutava ebaseadusliku veebisisuga seotud riske, puudutab see kõikide veebimajutusteenuse pakkujate tegevust, olenemata sellest, kas nad on asutatud liidus või kolmandas riigis, tingimusel et nad suunavad oma tegevuse liidus elavatele tarbijatele.
- (16) Oluliseks vahendiks võitluses ebaseadusliku veebisisu vastu on mehhanismid, mille kaudu veebimajutusteenuse pakkujatele esitatakse teateid ebaseaduslikuks peetava sisu kohta. Sellised mehhanismid peaksid muutma teadete

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, 30.4.2004, lk 45).

esitamise lihtsamaks kõikide isikute või üksuste jaoks, kes soovivad seda teha. Seepärast peaksid sellised mehhanismid olema kõikidele kasutajatele kergesti juurdepääsetavad ja lihtsad kasutada. Siiski peaksid veebimajutusteenuse pakkujad jääma paindlikuks, näiteks teatamisformaadi või selleks kasutatava tehnoloogia osas, et võimaldada tõhusaid lahendusi ja vältida nende teenusepakkujate ebaproportsionaalset koormamist.

- (17) Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale direktiivi 2000/31/EÜ artikli 14 asjus peaksid teated olema piisavalt täpsed ja piisavalt põhjendatud, et veebimajutusteenuse pakkuja, kes sellise teate saab, saaks teha teadliku ja läbikaalutud otsuse selle kohta, mida selle teate peale ette võtta. Seepärast tuleks võimaluste piires tagada, et seda normi järgitakse. Ent seda, kas konkreetne teade toob endaga kaasa teadmise kõnealuse direktiivi artikli 14 tähenduses, tuleb hinnata, arvestades konkreetse juhtumi üksikasju, pidades silmas, et selline teadmine võib tekkida ka muul viisil kui saadud teadete kaudu.
- (18) Teate esitaja kontaktandmete omamine ei ole veebimajutusteenuse pakkuja jaoks üldjuhul vajalik, et ta saaks teha teadliku ja läbikaalutud otsuse selle kohta, mida saadud teate peale ette võtta. See, kui kontaktandmete lisamine seatakse teate esitamise eeltingimuseks, takistaks teatamist. Kontaktandmete lisamine on siiski vajalik, et veebimajutusteenuse pakkuja saaks anda tagasisidet. Seepärast peaks teate esitajal olema võimalik oma kontaktandmed lisada, ilma et see oleks siiski kohustuslik.
- (19) Selleks et suurendada teavitamise ja meetmete mehhanismi läbipaistvust ja täpsust ning võimaldada vajaduse korral kahju hüvitamist, peaksid veebimajutusteenuse pakkujad juhul, kui neil on olemas teate esitaja ja/või sisuteenuse pakkuja kontaktandmed, andma neile isikutele õigeaegset ja piisavat teavet selle kohta, milliseid samme on nimetatud mehhanismi raames astunud, ja eriti selle kohta, mida nad on asjaomase sisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise küsimuses otsustanud. Antav teave peaks olema proportsionaalne selles mõttes, et see peaks vastama asjaomaste isikute poolt nende teadetes või vastuväidetes esitatud väidetele, ent võimaldama samas sobivaid diferentseeritud lahendusi ja mitte põhjustama esitajatele liigset koormust.
- (20) Selleks et tagada läbipaistvus ja õiglus ning hoida ära sellise sisu ettekavatsematu eemaldamine, mis ei ole ebaseaduslik, tuleks sisuteenuse pakkujatele põhimõtteliselt teatada otsusest nende palvel talletatud veebisisu eemaldada või sellele juurdepääsu tõkestada ning neile tuleks anda võimalus vaidlustada see otsus vastuväitega, et lasta otsus tühistada, kui see on asjakohane, olenemata sellest, kas nimetatud otsuse aluseks oli teade või esildis või tegutses veebimajutusteenuse pakkuja ise ennetavalt.
- (21) Arvestades aga kõnealuse veebisisu laadi, niisuguse vastuväitemenetluse eesmärke ja lisakoormust, mida see põhjustab veebimajutusteenuse pakkujatele, ei ole soovitus, et kõnealuse otsuse ja sellele vastuväite esitamise võimaluse kohta tuleks esitada sellist teavet, kuidagi õigustatud juhul, kui on ilmselge, et kõnealune veebisisu on ebaseaduslik ja seotud raskete kuritegudega, mis ohustavad inimeste elu või julgeolekut, näiteks direktiivis (EL) 2017/541 ja direktiivis 2011/93/EL sätestatud süütegudega. Peale selle võib seda, et asjaomasele sisuteenuse pakkujale niisugust teavet otseselt ei esitata, teatavatel juhtudel õigustada avaliku korra ja avaliku julgeolekuga ning eriti põhjustega, mis on seotud kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega. Seetõttu ei tohiks veebimajutusteenuse pakkujad seda teha, kui pädev ametiasutus on neil palunud seda avaliku korra ja avaliku julgeolekuga seotud põhjustel mitte teha, nii kaua, kuni kõnealune ametiasutus on palunud neil seda kõnealustel põhjustel mitte teha. Kuivõrd see piirab õigust saada teavet isikuandmete töötlemise kohta, tuleks täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ⁽¹⁾ sätestatud asjakohaseid tingimusi.
- (22) Teavitamise ja meetmete mehhanismid ei tohiks kuidagi mõjutada asjaosaliste õigust algatada kohaldatava õiguse kohaselt kohtumenetlus veebisisu suhtes, mida peetakse ebaseaduslikuks, või meetmete suhtes, mida veebimajutusteenuse pakkujad on selle suhtes võtnud. Sellega seoses tekkivate vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid võivad kohtumenetlusi oluliselt täiendada, eriti kui nad võimaldavad niisuguseid vaidlusi lahendada tulemuslikult, taskukohaselt ja kiiresti. Seetõttu tuleks soodustada kohtuvälise kokkuleppe saavutamist, tingimusel et vastavad mehhanismid vastavad teatavatele standarditele, eelkõige menetluse õigluse osas ja selles osas, et need ei tohi mõjutada poolte juurdepääsu õigusemõistmisele ja et välditakse kuritarvitusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (23) Selleks et paremini hinnata, kui tulemuslikud on teavitamise ja meetmete mehhanismid ja veebimajutusteenuse pakkujate muud toimingud ebaseaduslikuks peetava veebisisu suhtes, ning selleks et tagada vastutus, peaks suhetes üldsusega valitsema läbipaistvus. Seetõttu peaksid veebimajutusteenuse pakkujad avaldama nende mehhanismide ja muude toimingute kohta korrapäraselt aruandeid, mis peaksid olema piisavalt täielikud ja üksikasjalikud, et võimaldada piisavat ülevaadet. Samuti peaksid nad oma teenuste kasutamise tingimustes juba ette selgelt sätestama, milline on nende poliitika nende talletatava veebisisu, sealhulgas ebaseadusliku veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise korral.
- (24) Lisaks teavitamise ja meetmete mehhanismidele võivad võitluses ebaseadusliku veebisisu vastu olla oluliseks elemendiks ka konkreetsed proportsionaalsed ennetavad meetmed, mida veebimajutusteenuse pakkujad võtavad vabatahtlikult, sealhulgas automaatsete vahenditega, ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ artikli 15 lõike 1 kohaldamist. Niisugustes ennetavates meetmetes tuleks võtta arvesse nende veebimajutusteenuse pakkujate olukorda, kelle vahendid ja oskusteave on nende suuruse või tegevusulatuset tõttu piiratud, ning vajadust selliste meetmetega kaasnevate mõjusate ja piisavate kaitsemeetmete järele.
- (25) Selliste ennetavate meetmete võtmine võib olla asjakohane iseäranis juhtudel, kui veebisisu ebaseaduslikkus on juba kindlaks tehtud või kui veebisisu liik on selline, et selle konteksti ei ole tingimata vaja välja selgitada. Samuti võib see sõltuda kavandatavate meetmete laadist, ulatusest ja otstarbest ning asjaspepuutuva veebisisu liigist, sellest, kas veebisisust on teatanud õiguskaitseasutused või Europol ja kas selle veebisisu suhtes on juba võetud meetmeid, sest seda peetakse ebaseaduslikuks veebisisuks. Eelkõige laste seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali suhtes peaksid veebimajutusteenuse pakkujad võtma ennetavaid meetmeid, et sellist materjali avastada ja selle levikut ära hoida kooskõlas internetis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu võitlemise ülemaailmse liidu raames võetud kohustustega.
- (26) Selles kontekstis esitas komisjon 28. septembri 2017. aasta teatises „Võitlus ebaseadusliku veebisisuga“ oma seisukoha, et niisugused vabatahtlikud ennetavad meetmed ei tähenda automaatselt, et asjaomane veebimajutusteenuse pakkuja kaotab võimaluse kasutada direktiivi 2000/31/EÜ artiklis 14 ettenähtud vastutusest vabastamist.
- (27) Väga oluline on, et ebaseadusliku veebisisuga võitlemise meetmete suhtes kehtiksid mõjusad ja piisavad kaitsemeetmed, mille eesmärk on tagada, et kui veebimajutusteenuse pakkujad rakendavad oma poliitikat veebisisu suhtes, mida nad talletavad, sealhulgas ebaseadusliku veebisisu suhtes, tegutseksid nad hoolsalt ja proportsionaalselt, tagamaks eelkõige, et kasutajad võivad veebis vabalt saada ja anda teavet kooskõlas kohaldatava õigusega. Lisaks kohaldatavas õiguses ette nähtud kaitsemeetmetele, näiteks isikuandmete kaitsel, tuleks ette näha erilised kaitsemeetmed, eelkõige inimjärelvalve ja -kontroll, ning neid tuleks rakendada automatiiseeritud meetmete kõrval, kui see on asjakohane, et vältida tahtmatuid ja ekslikke otsuseid.
- (28) Samuti tuleks ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisel tagada tõrgeteta, tulemuslik ja asjakohane koostöö pädevate ametiasutuste ja veebimajutusteenuse pakkujate vahel. Sellise koostöö jaoks tuleks kasuks Europoli abi, kui see on asjakohane, näiteks võitluses terrorismi ja laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise, lasteporno ja laste seksuaalsuhtesse ahvatlemise vastu. Et sellisele koostööle kaasa aidata, peaksid liikmesriigid ja veebimajutusteenuse pakkujad määrama kontaktpunktid ning tuleks kehtestada kord nende ametiasutuste esitatud teadete käsitlemiseks eelisjärjekorras, usaldades sobival määral nende õigsust, võttes arvesse nende ametiasutuste konkreetset asjatundlikkust ja ülesandeid. Et tulemuslikult võidelda teatavate eriti raskete kuritegude vastu, nagu direktiivis (EL) 2017/541 ja direktiivis 2011/93/EL sätestatud süüteod, mis võivad veebimajutusteenuste pakkujatele nende tegevuse käigus teatavaks saada, tuleks liikmesriike julgustada kasutama direktiivi 2000/31/EÜ artikli 15 lõikes 2 sätestatud võimalust kehtestada oma õiguses teatamiskohustus, järgides kohaldatavaid õigusnorme, eelkõige määrust (EL) 2016/679.
- (29) Peale pädevate ametiasutuste võib ka teatavatel isikutel ja üksustel, sealhulgas valitsusvälistel organisatsioonidel ja kutseliitudel, olla konkreetseid erialateadmisi ja soovi võtta endale vabatahtlikult teatavaid kohustusi, mis on seotud võitlusega ebaseadusliku veebisisu vastu. Arvestades nende lisaväärtust ja asjaolu, et selliste teadete hulk on mõnikord väga suur, tuleks ergutada koostööd niisuguste usaldusväärsete teatajate ja veebimajutusteenuse pakkujate vahel, eelkõige seeläbi, et nende esitatud teateid käsitletakse eelisjärjekorras, usaldades sobival määral nende õigsust. Vastavalt nende konkreetsele staatusele peaks selline koostöö olema avatud siiski ainult neile

isikutele ja üksustele, kes austavad liidu alusväärtusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2, ja vastavad teatavatele sobivatele tingimustele. Need tingimused peaksid aga olema selged, objektiivsed ja avalikkusele kättesaadavaks tehtud.

- (30) Võitlus ebaseadusliku veebisisu vastu nõuab terviklikku lähenemisi, sest selline sisu rändab sageli ühe veebimajutusteenuse pakkuja juurest teise juurde ja kasutab sageli ära ahela nõrgimat lüli. Koostöö, mis seisneb eelkõige vabatahtlikus kogemuste, tehnoloogiliste lahenduste ja heade tavade jagamises, on seetõttu esmavajalik. Niisugune koostöö on iseäranis tähtis nende veebimajutusteenuse pakkujate puhul, kelle vahendid ja oskusteave on nende suuruse või tegevusulatuse tõttu piiratud.
- (31) Terrorism tähendab kodanikevastast ebaseaduslikku ja valimatut vägivalda ja hirmutamist. Terroristid levitavad terrorismi propagandat üha enam interneti kaudu, kasutades kiire ja laialdase leviku tagamiseks sageli keerukaid meetodeid. Ehkki on tehtud edusamme, eelkõige ELi internetifoorumi raames, püsib tungiv vajadus kiiremini ja tulemuslikumalt reageerida terroristlikule veebisisule, lisaks asjaolule, et ELi internetifoorumis osalevad veebimajutusteenuse pakkujad peaksid täiel määral täitma oma kohustusi seoses tõhusa ja tervikliku aruandlusega.
- (32) Võttes arvesse terroristliku veebisisu vastu võitlemise eripärasid, peaks üldise ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemisega seotud soovitudele lisanduma teatavad soovitused, mis on seotud konkreetselt võitlusega terroristliku veebisisu vastu, toetudes ELi internetifoorumi raames tehtud jõupingutustele ja neid tugevdades.
- (33) Võttes arvesse eriti suurt ohtu, mis tuleneb terroristlikust veebisisust, ja veebimajutusteenuse pakkujate keskset rolli sellise veebisisu levitamisel, peaksid veebimajutusteenuse pakkujad võtma kõik põhjendatud meetmed terroristliku veebisisu keelamiseks ja selle majutamise ärahoidmiseks, arvestades oma võimalusi kehtestada oma teenuste tingimusi ja tagada nende täitmine, vajadust tulemuslike ja asjakohaste kaitsemeetmete järele ning piiramata direktiivi 2000/31/EÜ artikli 14 kohaldamist.
- (34) Nimetatud meetmed peaksid seisnema eelkõige koostöös pädevate ametiasutuste ja Europoliga seoses esildistega, mis on spetsiaalne veebimajutusteenuse pakkujate teavitamise vahend, mis on kohandatud terroristliku veebisisu vastu võitlemise eripäradele. Pädevad ametiasutused ja Europol peaksid esildiste tegemisel saama taotleda veebisisu eemaldamist või sellele juurdepääsu tõkestamist, kui nad peavad seda veebisisu terroristlikuks, viidates kas asjaomasele kohaldatavale õigusele või asjaomase veebimajutusteenuse pakkuja teenuste kasutamise tingimustele. Sellised esildismehhanismid peaksid eksisteerima lisaks teadete esitamise mehhanismidele, sh usaldusväärsete teavitajate kasutatavatele mehhanismidele, mida võidakse samuti kasutada terroristlikuks peetavast veebisisust teatamiseks.
- (35) Võttes arvesse, et terroristlik veebisisu on tavapäraselt kõige kahjulikum oma esimesel kättesaadavaks saamise tunnil, ja arvestades pädevate ametiasutuste ja Europoli eriteadmisi ja ülesandeid, tuleks esildisi üldreeglina hinnata ja neile vajaduse korral reageerida esimese tunni jooksul.
- (36) Kõnealused terroristliku veebisisu vastu võitlemise meetmed peaksid hõlmama ka proportsionaalseid ja ennetavaid meetmeid (sh automaatsete vahendite kaudu) terroristliku veebisisu avastamiseks, tuvastamiseks ja kiireks eemaldamiseks või juurdepääsu tõkestamiseks sellele ning selle taasilmumise ärahoidmise tagamiseks, piiramata direktiivi 2000/31/EÜ artikli 15 lõike 1 kohaldamist. Seoses sellega tuleks võtta arvesse, et selliste meetmetega peavad kaasnema piisavad ja tõhusad kaitsemeetmed, eelkõige need, mida nimetatakse käesoleva soovitusel II peatükis.
- (37) Püüdes võidelda terroristliku veebisisu vastu on äärmiselt tähtis koostöö nii veebimajutusteenuse pakkujate endi kui ka nende ja pädevate ametiasutuste vahel. Eelkõige aitavad terroristliku veebisisu erinevate majutusteenuste vahelist levikut ära hoida tehnoloogilised vahendid, mis võimaldavad veebisisu automaatselt tuvastada, nagu räsikoodide andmebaasid. Sellist koostööd ning selliste tehnoloogiliste vahendite väljatöötamist, kasutamist ja jagamist tuleks stimuleerida, kasutades vajaduse korral ära Europoli oskusteavet. Ühised jõupingutused on eriti olulised selleks, et aidata veebimajutusteenuse pakkujatel, kelle vahendid või oskusteave on nende suuruse või tegevusulatuse tõttu piiratud, reageerida esildistele tõhusalt ja kiiresti ning võtta soovitatavaid ennetavaid meetmeid.

- (38) Nende ühiste jõupingutustega peaksid liituma nii paljud veebimajutusteenuse pakkujad kui võimalik ja kõik osalevad veebimajutusteenuse pakkujad peaksid aitama optimeerida ja maksimeerida nende vahendite kasutamist. Kõiki asjaomaseid osapooli, sh vajaduse korral Europoli, tuleks julgustada sõlmima töökorra kokkulepet, võttes arvesse, et selline kokkulepe võib aidata tagada järjekindla ja tõhusa lähenemisviisi ning võimaldada vahetada asjaomaseid kogemusi ja oskusteavet.
- (39) Selleks, et isikuandmete töötlemisel, aga ka isikuandmete vabal liikumisel oleks tagatud füüsiliste isikute põhiõigus – õigus kaitsele, peaks isikuandmete töötlemine kõikide käesoleva soovitusel täitmiseks võetud meetmete kontekstis olema täies vastavuses andmekaitse eeskirjade, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ja direktiiviga (EL) 2016/680⁽¹⁾ ja neid peaksid seirama pädevad järelevalveasutused.
- (40) Käesolevas soovitusel austatakse põhiõigusi ja peetakse eelkõige kinni hartas tunnustatud põhimõtetest. Eriti püütakse käesoleva soovitusel tagada harta artiklite 1, 7, 8, 10, 11, 16, 17, 21, 24 ja 47 täielik täitmine.
- (41) Komisjon kavatseb jälgida tähelepanelikult kõiki käesolevale soovitusel reageerimiseks võetud meetmeid. Seepärast peaksid liikmesriigid ja veebimajutusteenuse pakkujad olema valmis esitama komisjonile viimase nõudmisel kogu asjakohase teabe, mida neil saab sellise jälgimise jaoks põhjendatult nõuda. Nii omandatud teabe ja kogu muu kättesaadava teabe, kaasa arvatud mitmesugustel vabatahtlikel kokkulepetel põhineva aruandluse alusel hindab komisjon käesoleva soovitusel rakendamise tulemusi ja otsustab, kas on vaja astuda täiendavaid samme, sh teha ettepanekuid võtta vastu siduvaid liidu õigusakte. Võttes arvesse terroristliku veebisisu vastu võitlemise eripärasid ja kiireloomulisust, peaks see jälgimine ja hindamine põhinema üksikasjalikul teabel ja toimuma eriti kiiresti – kolme kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel avaldamist, samal ajal, kui muu ebaseadusliku veebisisu puhul on asjakohane teha seda kuus kuud pärast avaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

I PEATÜKK

Otstarve ja terminoloogia

1. Liikmesriike ja veebimajutusteenuse pakkujaid kutsutakse üles võtma veebisisu pakujate pakutava veebisisu suhtes, mida nad talletavad veebisisu pakujate nõudmisel, tõhusaid, asjakohaseid ja proportsionaalseid ebaseadusliku veebisisu vastaseid meetmeid kooskõlas käesolevas soovitusel esitatud põhimõtetega ja täies vastavuses hartaga, eelkõige õigusega väljendusvabadusele ja teabele, ning muude kohaldatavate liidu õiguse sätetega, eelkõige seoses isikuandmete kaitse, konkurentsi ja e-kaubandusega.
2. Käesolev soovitus lähtub edusammudest, mis on saavutatud veebimajutusteenuse pakujate ja muude mõjutatud teenuseosutajate vaheliste vabatahtlike kokkulepete raames mitmesuguste ebaseadusliku veebisisu liikide asjus saavutatud, ja kindlustab neid edusamme. Terrorismi valdkonnas tugineb see ELi internetifoorumi raames saavutatud edusammudele ja kindlustab neid.
3. Käesolev soovitus ei piira liikmesriikide õigusi ja kohustusi võtta meetmeid liidu õiguse seisukohast ebaseadusliku veebisisu suhtes, kaasa arvatud liikmesriikide kohtute või haldusasutuste võimalust nõuda veebimajutusteenuse pakujatelt kooskõlas nende õigussüsteemidega ebaseadusliku veebisisu eemaldamist või juurdepääsu tõkestamist sellele. Samuti ei piira käesolev soovitus direktiivi 2000/31/EÜ kohast veebimajutusteenuse pakujate positsiooni ega nende võimalust kehtestada oma teenuste kasutamise tingimusi ja tagada nende täitmine vastavalt liidu õigusele ja liikmesriikide seadustele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

4. Käesolevas soovitusel kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „veebimajutusteenuse pakkuja“ on ettevõtja, kes osutab infoühiskonna teenuseid, mis seisnevad teenusesaaja esitatud teabe talletamises viimase soovil direktiivi 2000/31/EÜ artikli 14 tähenduses, sõltumata tema asukohast, ning kelle teenused on suunatud liidus resideerivatele tarbijatele;
 - b) „ebaseaduslik veebisisu“ on igasugune teave, mis ei ole kooskõlas liidu õiguse või asjaomase liikmesriigi õigusega;
 - c) „kasutaja“ on iga füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab veebimajutusteenuse pakkuja osutatavaid teenuseid;
 - d) „sisuteenuse pakkuja“ on kasutaja, kes on esitanud teabe, mida veebimajutusteenuse pakkuja tema soovil talletab või on talletanud;
 - e) „teade“ on teate esitaja poolt veebimajutusteenuse pakkujale adresseeritud teatis tema poolt talletatud veebisisu kohta, mida teate esitaja peab ebaseaduslikuks; teates palutakse, et veebimajutusteenuse pakkuja eemaldaks veebisisu vabatahtlikult või tõkestaks juurdepääsu sellele;
 - f) „teate esitaja“ on veebimajutusteenuse pakkujale teate esitanud isik või üksus;
 - g) „usaldusväärne teavitaja“ on isik või üksus, kellel on veebimajutusteenuse pakkuja arvates eriline oskusteave ja kelle ülesannete hulka kuulub võitlus ebaseadusliku veebisisu vastu;
 - h) „terroristlik veebisisu“ on igasugune teave, mille levitamine kujutab endast direktiivis (EL) 2017/541 määratletud süütegu või asjaomase liikmesriigi õiguses määratletud terrorikuritegu, sh liidu või ÜRO asjaomastesse nimekirjadesse lisatud terrorirühmituste või üksuste toodetud või neile omistatava teabe levitamine;
 - i) „õiguskaitseasutused“ on pädevad ametiasutused, mille liikmesriigid on määranud kooskõlas oma siseriikliku õigusega täitma õiguskaitse ülesandeid ebaseadusliku veebisisuga seotud süütegude tõkestamiseks, uurimiseks, avastamiseks, nende eest vastutusele võtmiseks või kriminaalkaristuste täitmisele pööramiseks;
 - j) „pädevad ametiasutused“ on pädevad ametiasutused, mille liikmesriigid on määranud kooskõlas oma siseriikliku õigusega täitma ülesandeid, mis hõlmavad võitlust ebaseadusliku veebisisu vastu, sh õiguskaitse- ja haldusasutused, mille ülesanne on tagada konkreetsete valdkondade suhtes kohaldatavate õigusnormide täitmine sõltumata nende normide olemusest või konkreetsest reguleerimisest;
 - k) „esildis“ on pädeva ametiasutuse või Europoli poolt veebimajutusteenuse pakkujale adresseeritud teatis tema poolt talletatud veebisisu kohta, mida ametiasutus või Europol peab terroristlikuks; esildises palutakse, et veebimajutusteenuse pakkuja eemaldaks veebisisu vabatahtlikult või tõkestaks juurdepääsu sellele.

II PEATÜKK

Üldised soovitusel igat liiki ebaseadusliku veebisisu kohta

Teadete esitamine ja käitlemine

- 5. Tuleks sätestada teadete esitamise mehhanismide võimalus. Need mehhanismid peaksid olema kergesti kättesaadavad ja kasutajasõbralikud ning võimaldama esitada teateid elektrooniliselt.
- 6. Need mehhanismid peaksid võimaldama ja soodustama piisavalt täpsete ja piisavalt põhjendatud teadete esitamist, et veebimajutuse pakkujad saaksid teha teadetes käsitletava veebisisu kohta informeeritud ja hoolikaid otsuseid, eelkõige selle kohta, kas seda veebisisu tuleks pidada ebaseaduslikuks või mitte ja kas see eemaldada või tõkestada juurdepääsu sellele. Need mehhanismid peaksid lihtsustama selliste teadete esitamist, mis sisaldavad põhjendust, miks teate esitaja peab konkreetset veebisisu ebaseaduslikuks, ja selle sisu asukoha selget kirjeldust.

7. Teate esitajatel peaks olema võimalus, kuid mitte kohustus, märkida teates oma kontaktandmed. Kui nad otsustavad seda teha, tuleks tagada nende anonüümsus sisuteenuse pakkuja ees.
8. Kui teate esitaja kontaktandmed on veebimajutusteenuse pakkuja teada, peaks veebimajutusteenuse pakkuja saatma teate esitajale kinnituse teate kättesaamise kohta ning teavitama teda ilma liigse viivitusega proportsionaalselt oma otsusest teates käsitletud veebisisu kohta.

Sisuteenuse pakkuja teavitamine ja vastuväited

9. Kui veebimajutusteenuse pakkuja otsustab tema talletatava veebisisu eemaldada või tõkestada juurdepääsu sellele, sest ta peab seda ebaseaduslikuks, sõltumata sellest, mil viisil see sisu avastatakse, tuvastatakse või eemaldatakse või tõkestatakse juurdepääsu sellele, ning kui sisuteenuse pakkuja kontaktandmed on veebimajutusteenuse pakkuja teada, tuleks sisuteenuse pakkuja ilma liigse viivitusega proportsionaalselt teavitada sellest otsusest ja selle tegemise põhjustest, samuti punktis 11 nimetatud võimalusest otsus vaidlustada.
10. Siiski ei tuleks punkti 9 kohaldada juhul, kui on ilmne, et asjaomane veebisisu on ebaseaduslik ja seotud raskete kuritegudega, mis hõlmavad ohtu isikute elule või turvalisusele. Peale selle ei tohiks veebimajutusteenuse pakkuja anda nimetatud punktis osutatud teavet, juhul kui ja seni kuni pädev ametiasutus seda avaliku poliitika ja avaliku julgeolekuga, ja eriti süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmisega seotud põhjustel nõuab.
11. Sisuteenuse pakkuja tuleks anda võimalus veebimajutusteenuse pakkuja punktis 9 nimetatud otsus mõistliku aja jooksul vaidlustada, esitades asjaomasele veebimajutusteenuse pakkuja vastuväite. Vastuväidete esitamise mehhanism peaks olema kasutajasõbralik ning võimaldama esitada vastuväiteid elektrooniliselt.
12. Tuleks tagada, et veebimajutusteenuse pakkujad võtaksid nõuetekohaselt arvesse iga laekuvat vastuväidet. Kui vastuväide sisaldab teavet, mille alusel veebimajutusteenuse pakkujal on põhjust mitte pidada vastuväites käsitletavat veebisisu ebaseaduslikuks, peaks ta ilma liigse viivitusega tühistama oma otsuse veebisisu eemaldada või tõkestada juurdepääsu sellele, mis ei piira tema võimalust kehtestada oma teenuste kasutamise tingimusi ja tagada nende täitmine vastavalt liidu õigusele ja liikmesriikide seadustele.
13. Vastuväite esitanud sisuteenuse pakkuja, samuti asjaomase teate esitaja tuleks juhul, kui nende kontaktandmed on asjaomasele veebimajutusteenuse pakkuja teada, ilma liigse viivitusega teavitada veebimajutusteenuse pakkuja otsusest asjaomase veebisisu kohta.

Vaidluste kohtuväline lahendamine

14. Liikmesriike kutsutakse üles võimaluse korral lihtsustama veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamisega seotud vaidluste kohtuvälist lahendamist. Sellise kohtuvälise vaidluste lahendamise mehhanismid peaksid olema kättesaadavad, tulemuslikud, läbipaistvad ja erapooletud ning peaksid tagama, et vaidlused lahendatakse õiglaselt ning kooskõlas kohaldatava õigusega. Selliste vaidluste kohtuvälise lahendamise katsed ei tohiks mõjutada asjaosaliste juurdepääsu õigusemõistmisele.
15. Kui see asjaomasel liikmesriigis võimalik on, kutsutakse veebimajutusteenuse pakkujaid üles lubama kasutada kohtuväliseid vaidluste lahendamise mehhanisme.

Läbipaistvus

16. Veebimajutusteenuse pakkujaid tuleks innustada avaldama selgeid, kergesti mõistetavaid ja piisavalt üksikasjalikke selgitusi nende poolt talletatava, sealhulgas ebaseaduslikuks peetava veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise poliitika kohta.
17. Veebimajutusteenuse pakkujaid tuleks innustada avaldama regulaarselt, eelistatavalt vähemalt kord aastas aruandeid oma tegevuse kohta seoses ebaseaduslikuks peetava veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamisega. Need aruanded peaksid sisaldama eelkõige teavet eemaldatud veebisisu hulga ja liikide, laekunud teadete ja vastuväidete arvu ja meetmete võtmiseks kulunud aja kohta.

Ennetavad meetmed

18. Veebimajutusteenuse pakkujaid tuleks innustada võtma ebaseadusliku veebisisu suhtes vajaduse korral proportsionaalseid ja konkreetseid ennetavaid meetmeid. Sellised ennetavad meetmed võiksid hõlmata automaatsete ebaseadusliku sisu avastamise vahendite kasutamist üksnes juhul, kui see on asjakohane ja proportsionaalne ning kui seejuures kehtivad mõjusad ja piisavad kaitsemeetmed, eelkõige punktides 19 ja 20 osutatud kaitsemeetmed.

Kaitsemeetmed

19. Selleks, et hoida ära seadusliku veebisisu eemaldamine, ilma et see piiraks veebimajutusteenuse pakkujate võimalust kehtestada oma teenuste kasutamise tingimusi ja tagada nende täitmine vastavalt liidu õigusele ja liikmesriikide seadustele, peaksid kehtima mõjusad ja piisavad kaitsemeetmed tagamaks, et veebimajutusteenuse pakkujad toimivad nende poolt talletatava veebisisu suhtes hoolikalt ja proportsionaalselt, eelkõige teadete ja vastuväidete käitlemisel ning ebaseaduslikuks peetava veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise üle otsustamisel.
20. Kui veebimajutusteenuse pakkujad kasutavad nende poolt talletatava veebisisu suhtes automaatseid vahendeid, peaksid olema olemas mõjusad ja piisavad kaitsemeetmed tagamaks, et asjaomase veebisisu suhtes tehtud otsused, eelkõige ebaseaduslikuks peetava veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamise otsused, oleksid hästi põhjendatud. Sellised kaitsemeetmed peaksid hõlmama eelkõige inimjärelvalvet ja kontrolli, kui see on asjakohane, ja igal juhul siis, kui veebisisu ebaseaduslikkuse väljaselgitamiseks on tarvis üksikasjalikku hindamist.

Kaitse kuritarvituste vastu

21. Tuleks võtta mõjusad ja piisavad meetmed pahatahtlike teadete ja vastuväidete esitamise ja nendele reageerimise ning muude käesolevas soovitusel ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemiseks soovitatud meetmetega seotud kuritarvituste vältimiseks.

Veebimajutusteenuse pakkujate ja liikmesriikide koostöö

22. Liikmesriigid ja veebimajutusteenuse pakkujad peaksid nimetama ebaseadusliku veebisisu küsimustega tegelevad kontaktpunktid.
23. Pädevate ametiasutuste esitatud teadete käitlemiseks tuleks kehtestada kiirmenetlus.
24. Liikmesriike julgustatakse kehtestama veebimajutusteenuste pakkujatele kooskõlas kehtivate õigusnõuetega, mis käsitlevad eriti isikuandmete kaitset, sealhulgas määruses (EL) 2016/679 sätestatud nõuetega õiguslikku kohustust anda otsekohe õiguskaitseasutustele teada, kui nad saavad ebaseadusliku veebisisu eemaldamise või sellele juurdepääsu tõkestamisega seotud tegevuse käigus tõendeid väidetavate raskete kuritegude kohta, mis ähvardavad isikute elu või julgeolekut, selleks et süütegusid tõkestada, uurida, avastada, nende eest vastutusele võtta või kriminaalkaristusi täitmisele pöörata.

Veebimajutusteenuse pakkujate ja usaldusväärsete teavitajate koostöö

25. Veebimajutusteenuse pakkujate ja usaldusväärsete teavitajate koostööd tuleks stimuleerida. Eelkõige tuleks usaldusväärsete teavitajate esitatud teadete käitlemiseks kehtestada kiirmenetlus.
26. Veebimajutusteenuse pakkujaid tuleks innustada avaldama selgeid ja objektiivseid tingimusi, mille alusel nad isikuid või üksusi usaldusväärseteks teavitajateks loevad.
27. Nende tingimuste eesmärk peaks olema tagada, et asjaomastel isikutel või üksustel on vajalik oskusteave ning et nad täidaksid oma kohustusi usaldusväärsete teavitajatena hoolikalt ja objektiivselt, tuginedes liidu alusväärtustele.

Veebimajutusteenuse pakkujate omavaheline koostöö

28. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid, kui see on asjakohane, jagama ebaseadusliku veebisisu vastu võitlemise kogemusi, tehnoloogilisi lahendusi ja parimaid tavasid omavahel ja eriti nende veebimajutusteenuse pakkujatega, kelle vahendid ja oskusteave on nende suuruse või tegevuse ulatuse tõttu piiratud, sealhulgas veebimajutusteenuse pakkujate vahelise pideva koostöö raames käitumisjuhendite, vastastikuse mõistmise memorandumite ja muude vabatahtlike meetmete kaudu.

III PEATÜKK**Erisoovitused terroristliku veebisisu kohta***Üldist*

29. Käesolevas peatükis esitatud erisoovitused terroristliku veebisisu kohta kehtivad lisaks II peatükis esitatud üldistele soovitustele.
30. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid sõnaselgelt sätestama oma teenuste kasutamise tingimustes, et nad ei talleta terroristlikku veebisisu.
31. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid võtma meetmeid terroristliku veebisisu talletamise vältimiseks, eelkõige seoses esildiste, ennetavate meetmete ja koostööga vastavalt punktidele 32–40.

Esildiste tegemine ja käitlemine

32. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende pädevatel ametiasutustel oleks suutlikkus ja piisavad vahendid terroristliku veebisisu tõhusaks avastamiseks ja tuvastamiseks ning esildiste tegemiseks asjaomastele veebimajutusteenuse pakkujatele, eelkõige siseriiklike internetisisust teavitamise üksuste kaudu ja koostöös Europoli juures tegutseva ELi internetisisust teavitamise üksusega.
33. Tuleks näha ette esildiste tegemist võimaldavad mehhanismid. Tuleks näha ette kiirmenetlused esildiste, eelkõige riiklike internetisisust teavitamise üksuste ja Europoli juures tegutseva ELi internetisisust teavitamise üksuse tehtud esildiste käitlemiseks.
34. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid ilma liigse viivitusega saatma kinnitused esildiste kättesaamise kohta ja teavitama pädevat ametiasutust või Europoli oma otsusest esildises käsitletava veebisisu kohta, märkides olenevalt asjaoludest, millal veebisisu eemaldati või juurdepääs sellele tõkestati või miks nad otsustasid veebisisu mitte eemaldada või juurdepääsu sellele mitte tõkestada.
35. Üldreeglina peaksid veebimajutusteenuse pakkujad esildises käsitletavat veebisisu hindama ja selle vajaduse korral eemaldama või tõkestama juurdepääsu sellele ühe tunni jooksul pärast esildise kättesaamist.

Ennetavad meetmed

36. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid võtma proportsionaalseid ja konkreetseid ennetavaid meetmeid terroristliku veebisisu avastamiseks, tuvastamiseks ja selle kiireks eemaldamiseks või juurdepääsu tõkestamiseks sellele, sealhulgas automaatsete vahenditega.
37. Veebimajutusteenuse pakkujad peaksid võtma viivitamatult proportsionaalseid ja konkreetseid ennetavaid meetmeid, et sisuteenuse pakkujad ei saaks kohe uuesti üles laadida veebisisu, mis on juba eemaldatud või millele on juurdepääs tõkestatud, sealhulgas automaatsete vahenditega.

Koostöö

38. Selleks, et hoida ära terroristliku veebisisu levitamine erinevate majutusteenuste vahel, tuleks veebimajutusteenuse pakkujaid innustada koostööle tõhusate, asjakohaste ja proportsionaalsete tehniliste vahendite, sealhulgas veebisisu automaatset avastamist võimaldavate vahendite jagamisel ja optimeerimisel. Kui see on tehniliselt võimalik, tuleks hõivata kõik asjaomased formaadid, mille kaudu terroristlikku veebisisu levitatakse. Sellises koostöös peaksid osalema eelkõige need veebimajutusteenuse pakkujad, kelle vahendid ja oskusteave on nende suuruse või tegevuse ulatuse tõttu piiratud.

39. Veebimajutusteenuse pakkujaid tuleks innustada võtma vajalikke meetmeid neile kuuluvate punktis 38 nimetatud vahendite nõuetekohase toimimise tagamiseks ja täiustamiseks, eelkõige sel teel, et nad esitavad kogu terroristlikuks loetava veebisisu tunnused ja kasutavad ära kõnealuste vahendite kõik võimalused.
40. Pädevad ametiasutused ja veebimajutusteenuse pakkujad peaksid sõlmima, vajaduse korral ka Europoliga, töökorra kokkulepped, milles käsitletakse terroristliku veebisisuga seotud küsimusi, kaasa arvatud internetis toimuva terroristliku tegevuse paremaks mõistmiseks, esildise tegemise mehhanismide täiustamiseks, jõupingutuste tarbetu dubleerimise ärahoidmiseks ja õiguskaitseasutuste terrorismiga seotud kriminaaluurimise otstarbel esitatud taotluste käitlemise lihtsustamiseks.

IV PEATÜKK

Teabe esitamine

41. Liikmesriigid peaksid regulaarselt, eelistatavalt iga kolme kuu järel esitama komisjonile aruandeid nende pädevate ametiasutuste poolt tehtud esildiste ja veebimajutusteenuse pakkujate poolt nende esildiste alusel tehtud otsuste kohta, samuti nende koostöö kohta veebimajutusteenuse pakkujatega terroristliku veebisisu vastu võitlemiseks.
42. Selleks, et käesoleva soovitus rakendamise tulemusi seoses terroristliku veebisisuga oleks võimalik vaadelda hiljemalt kolm kuud pärast soovitus avaldamist, peaksid veebimajutusteenuse pakkujad esitama komisjonile viimase nõudmisel kogu asjakohase teabe, mis sellist seiret võimaldaks. See teave võib sisaldada eelkõige andmeid selle veebisisu mahu kohta, mis on eemaldatud või millele on juurdepääs tõkestatud, kas vastavalt esildistele või teadetele või tänu ennetavatele meetmetele või automaatsete vahendite kasutamisele. See võib sisaldada ka laekunud esildiste arvu ja meetmete võtmiseks kulunud aega, samuti veebisisu mahtu, mille üleslaadimine või uuesti üleslaadimine automaatse sisutuvastuse või muude tehnoloogiliste vahendite abil ära hoiti.
43. Selleks, et käesoleva soovitus rakendamise tulemusi seoses muu ebaseadusliku veebisisuga peale terroristliku oleks võimalik vaadelda hiljemalt kuus kuud pärast soovitus avaldamist, peaksid liikmesriigid ja veebimajutusteenuse pakkujad esitama komisjonile viimase nõudmisel kogu asjakohase teabe, mis sellist seiret võimaldaks.

Brüssel, 1. märts 2018

Komisjoni nimel
asepresident
Andrus ANSIP
